

INFORMATION

HANDHÅLLNA VIBRERANDE VERKTYG

Arbets- och miljömedicin är en specialistklinik med uppdrag att utreda sjukdomar som misstänks ha orsakats av faktorer i arbets- och omgivningsmiljö.

Vi har i samband med en patientutredning fått veta att det finns personal på Ert företag som använder handhållna vibrerande verktyg. Vibrationsexponeringen kan orsaka bestående skador i händer och armar. Med detta brev vill vi ge tips om hur Ni i olika steg kan förebygga och bedöma samt åtgärda riskerna med vibrationsexponering.

Riskbedömning

En sakkunnig person skall uppskatta den dagliga vibrationsexponeringen A(8) enligt bilaga 1 i AFS 2005:15. Arbetsmiljöverket har tagit fram en förenklad och lättanvänd uppskattningsmetod, den s.k "poängmetoden": Poängmetoden - Arbetsmiljöverket (av.se). Den visar tydligt om en anställd befinner sig i riskzonen för vibrationsorsakade handskador. Det finns två värden att förhålla sig till:

Insatsvärdet A(8) 2,5 m/s² som ställer krav på vibrationsminskande insatser om det överskrids (se följande text).

Gränsvärdet A(8) 5,0 m/s² som absolut inte skall överskridas och ställer krav på omedelbara åtgärder.

Riskbedömningen ska göras på nytt efter varje ändring i verksamheten som påverkat personalens vibrationsexponering.

Vibrationsminskande åtgärder

av teknisk och organisatorisk karaktär skall vidtas om exponeringsnivån A(8) överskrider 2,5 m/s² och detta omedelbart om A(8) överskrider 5 m/s². Se 8 § i AFS 2005:15 för detaljer.

All exponerad personal ska få utbildning/information avseende resultaten av riskbedömning, vilka åtgärder som vidtagits / kommer att vidtas, vilka hälsorisker som kan uppstå, hur man upptäcker och rapporterar tecken på skada i händerna, samt information om att:

Medicinska kontroller

Ska anordnas för de arbetstagare som exponeras för handöverförda vibrationer över insatsvärdet 2,5 m/s². De skall också anordnas om exponeringen, oavsett nivå, redan har orsakat vibrationsskador hos en arbetstagare eller sker på sådant sätt att den kan misstänkas kunna ge upphov till skador. När Du som arbetsgivare införas om att en arbetstagare fått tecken på nytillkommen eller förvärrad vibrationsskada skall Du se till att den arbetstagaren inom en månad får möjlighet att genomgå en medicinsk kontroll (24 § punkt 3 i AFS 2019:3).

Observera att det ställs krav på arbetsgivaren att i ovannämnda situationer erbjuda medicinsk kontroll, samtidigt som det är frivilligt för arbetstagare att delta i kontrollen.

Lagen ställer särskilda kompetenskrav på den medicinska personal som gör kontrollerna (AFS 2019:3,

Medicinska kontroller i arbetslivet). Avtal med en företagshälsa ger Er tillgång till den avsedda medicinska kompetensen. AFS 2019:3 reglerar också innehållet i kontrollerna, samt när och hur ofta dessa ska göras.

På Arbetsmiljöverkets hemsida finns en vägledning till hur arbetsgivare ska tolka föreskriften: Vägledning för arbetsgivare gällande medicinska kontroller. Reviderad 2021-12-20 (av.se).

Det ska i Din beställning av medicinska kontroller ingå att den läkare som utför kontrollen också ska bedöma om det föreligger samband mellan arbetstagarens ohälsa och faktorer i arbetsmiljön. Du som beställt kontrollen har rätt att få ta del av kontrollernas resultat och läkarens bedömning, i en form som kan användas till Ert systematiska arbetsmiljöarbete och som inte strider mot sekretess/tystnadsplikt.

Medicinska kontroller av vibrationsexponerade arbetstagare är dock bara ett komplement till arbetsgivarens skadeförebyggande arbete. Kontroller kan på sin höjd leda till en tidig upptäckt av vibrationsorsakade handskador, medan Ert systematiska arbetsmiljöarbete kan förhindra uppkomsten av skadorna.

Mer info på Arbetsmiljöverket www.av.se/halsa-och-sakerhet/vibrationer/

Vi hoppas att informationen i detta brev kommer till nytta och kan bidra till bättre arbetsmiljö för Era vibrationsexponerade anställda.

ARBETS- OCH MILJÖMEDICIN - UPPSALA

018 - 617 14 75 - amm uppsala@akademiska.se - www.amm uppsala.se